

# HINTS CopyRight

Jaargang 6

-

nummer 1

juni 2010



foto: Frouke I. Welling

HINT Nederland - Postbus 3074 - 5203 DB is-Hertogenbosch



TNT Post  
Port betaald

## Met de zomer in zicht

In dit nummer o.a.:

- 2 **Onderpresteren**  
help je kind de middelbare school door zonder duwen en trekken
- 3 **Excellentieregeling en Orion Programma**  
aandacht van de overheid voor talentontwikkeling
- 4 **Geocaching**  
het moderne schatzoeken
- 5 **Uit de krant**  
er moet ruimte zijn om hoogbegaafden passend onderwijs te bieden
- 6 **Hoe beleeft een hoogbegaafd kind de wereld**  
verslag van een drukbezochte lezing
- 8 **Oprichting Stichting Koepel Hoogbegaafdheid**  
samen staan we sterk

HINTS CopyRight is een uitgave van



## Droom

*Soms droom ik nog van tijden  
dat ik op school afwezig zat.  
Alles langs me heen liet glijden  
en plaats en tijd vergat.*

*Soms droom ik nog van scholen,  
maar luisteren kan ik niet.  
Ik zit op hete kolen,  
iets nieuws hoor ik er niet.*

*Soms droom ik van een schoollokaal,  
naar buiten kan ik niet.  
Nog steeds die angst, paniek, ik faal,  
'k moet blijven, maar ik kan het niet.*

© Leiden, Frouke I. Welling, 1996

# Redactioneel

Hier is het eerste nummer van CopyRight in 2010. Vorig jaar bleef het helaas nogal rustig op de redactie. Het is namelijk erg moeilijk om met twee personen een heel nummer te vullen. Hierbij dus een oproep om vooral interessante stukjes aan te leveren. Mocht het niet in het eerstvolgende nummer passen, dan komt het in de map voor een later nummer. En er is een plekje voor u in de redactie...

Deze keer informatie over de Excellentieregeling en het Orion Programma dat daaruit voortvloeit. En een leuk artikel over geocaching, een leuke hobby die je alleen, of juist samen op pad laat zijn in de vrije natuur.

Veel zon gewenst in alle opzichten,

Frouke I. Welling

# Onderpresteren

## **Help je kind de middelbare school door zonder duwen en trekken**

In dit boek over onderpresteren wordt ook aandacht aan de ouders besteed. Spelen zij een rol bij het ontstaan en in stand houden van onderpresteren?

Wat is de beste opstelling? Ook hier geen pasklare oplossing, daarvoor is het probleem te complex.

Deel 1 is een beschrijving van het probleem. Hierbij wordt door veel smoezen, oorzaken en gevolgen heen geprikt. Er zijn veel oorzaken mogelijk, de auteurs hebben geprobeerd niets over te slaan. Want: elk kind is uniek en dat maakt het ook moeilijk om alles in een hoofdstuk te vangen. Licht de oorzaak van het onderpresteren bij het gedrag en/of reacties van de ouder(s) die eigen gedrag herkennen? Of is het gewoon pubergedrag?

Genoemd wordt de 'externe locus of control', een opstelling waarbij je de macht over jezelf buiten je plaatst. Hier hebben veel onderpresteerders last van: het maakt een kind hulpeloos en zorgt dat het niet in staat is te veranderen. De schuld van wat je overkomt wordt bij iemand anders gelegd. Bijwerkingen zijn spanning en somberheid. Hier biedt het boek in deel 3 handvaten: er zijn altijd opties, je kunt het kind laten inzien dat het voortdurend keuzes maakt. En dat je kunt leren om leren leuk te vinden. Deel 2 gaat over de rol van de ouders: onderpresteren is niets anders dan een opvoedingsachterstand. Kinderen krijgen niet de verantwoordelijkheid die bij hun ontwikkelingsstadium past. Overpresterende ouders en onderpresterende kinderen vullen elkaar aan.



Dit kan een confronterende boodschap zijn voor goedwillende en actieve ouders. Ook in dit deel veel waardevolle adviezen zoals: houd je kind buiten je (het onderpresteren betreffende) contacten met school. Leg ook verantwoordelijkheid bij het kind.

Deel 3 heeft als titel: Aan de slag! Een van de adviezen is

om af te spreken elke dag een half uur (of langer) de dag te bespreken met je onderpresteerder en in die gesprekken duidelijk te krijgen dat het niet de wens van de ouders is dat er goede cijfers komen (zij hebben hun diploma al) maar dat het de wens van het kind is. De school is niet (meer) het belang van de ouders, maar van het kind. School hoeft niet leuk te zijn, om je doelen te bereiken zul je ook minder leuke dingen moeten doen.

In het nawoord krijgen ouders nog een bemoedigend woord: gelukkig krijg je in Nederland ook na je schooltijd nog veel kansen om jezelf te ontplooiën.

Dat heb ik om mij heen veel gezien, passies die worden gevolgd op een manier die je nooit van te voren had kunnen bedenken.

Ik denk dat ouders van onderpresteerders (en onderpresteerders zelf) veel uit dit boek kunnen halen. Zonder het met alles eens te zijn, is het ook een praktisch boek met waardevolle adviezen vanuit een nieuwe gezichtshoek.

Frouke I. Welling

Auteurs: Saskia Bruyn en Monique Schaminée  
ISBN 978 90 8850 078 7

144 pagina's - Prijs: 18,50 euro - Uitgeverij SWP

# Excellentieregeling

In juni 2009 heeft staatssecretaris Dijkma in het kader van de excellentieregeling, op voorstel van een commissie onder leiding van Robbert Dijkgraaf, voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, 28 projectvoorstellen gehonoreerd.

Hint Nederland is blij met de aandacht die er nu voor onderwijs aan begaafde kinderen is ontstaan. We hopen dat dit een begin zal zijn voor structurele aandacht in het onderwijs voor hoogbegaafdheid. We realiseren ons dat er nog een lange weg te gaan is, maar elke lange reis begint ook met een eerste stap.

Door de excellentieregeling zullen ongeveer 400 basisscholen speciale activiteiten opzetten voor talentvolle leerlingen. In de plannen zoeken basisscholen samenwerking met peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, scholen voor voortgezet onderwijs, hogescholen en universiteiten. Ook de inzet van ICT neemt een belangrijke plek in, evenals extra lessen voor de leerlingen.

Bij hoger begaafde kinderen wordt een derde onvoldoende uitgedaagd. Bij kinderen met een IQ van 150 of meer is dit zelfs twee derde. Zeker in het basisonderwijs blijkt

het lastig de toptalenten die aandacht te geven die ze nodig hebben om uitmuntend te presteren.

De belangsteuning voor de subsidieregeling voor het stimuleren van excellentie op basisscholen was groot: 195 schoolbesturen hebben een voorstel ingestuurd. Per projectvoorstel deden meerdere scholen mee.

De 28 gekozen projecten zijn innovatief en betrekken hun omgeving bij het project. De projecten worden begeleid en gevolgd, zodat de beoogde resultaten en overdraagbaarheid ook echt worden gerealiseerd. Met de excellentieprojecten is ruim 5 miljoen euro gemoeid.

Scholen die nu geen subsidie krijgen, worden actief uitgenodigd om deel te nemen aan landelijke excellentieprojecten zoals de digitale topschool en samenwerkingsverbanden met universiteiten.

Bovendien worden jaarlijks bijeenkomsten georganiseerd voor de scholen om ervaringen op het gebied van toptalent uit te wisselen. Er is in totaal 10 miljoen euro uitgetrokken voor het stimuleren van excellentie.

Jan Nillesen, voorzitter HINT Nederland

## Het Orion Programma



Dit programma maakt deel uit van het streven van de overheid om meer aandacht te besteden aan excellentie. Het Platform Bèta Techniek kreeg van de overheid de opdracht in het kader van het brede 'Excellentieprogramma Primair Onderwijs' van OCW de totstandkoming van regionale Wetenschapsknooppunten te stimuleren. De kern van zo'n knooppunt bestaat uit een universiteit, meerdere basisscholen en een intermediair. Dat kan bijvoorbeeld een science centrum zijn, een museum, een NLT (Natuur, Leven & Technologie)-steunpunt of een Academische Pabo.

Het idee voor de Wetenschapsknooppunten komt uit het Verenigd Koninkrijk. Hier worden de samenwerkingsverbanden tussen basisscholen, universiteiten en bijvoorbeeld musea 'excellence hubs' genoemd. Op internet is te zien dat ze daar geweldige programma's hebben ontwikkeld. Soms is trouwens maar één vonkje nodig om wetenschappelijke belangstelling te doen ontstaan. Daarom is het ook goed van veel vakken kennis te nemen. Het is overigens te hopen dat het programma uiteindelijk niet alleen voor bètavakken is bedoeld.

Het doel is een betere afstemming tussen de vraag naar en het aanbod van wetenschappelijke kennis voor het basisonderwijs. Getalenteerde kinderen krijgen de kans

om onderwijs te volgen dat hun nieuwsgierigheid aanwakkert en dat prikkelt om de wereld te ontdekken. Wetenschappers kunnen op basisscholen over hun vak komen vertellen. Kinderen kunnen uitstapjes maken naar onderzoekscentra en musea. In Engeland organiseert men onder andere workshops, De kinderen kunnen inschrijven op een workshop van een dag over een mathematisch onderwerp, een juridische kwestie, of een medisch probleem.

Voor de universiteiten is het een kans om kinderen al heel vroeg te laten zien welke mogelijkheden wetenschappelijk onderzoek biedt en deze intelligente kinderen bewust te maken van het feit dat hun

nieuwsgierigheid tot bijzonder wetenschappelijk onderzoek kan leiden.

Intermediairs kunnen hun expertise en ervaring optimaal benutten door participatie in het samenwerkingsverband. Zij zijn als regionale partijen goed op de hoogte van de behoeften van kinderen en hebben een beeld van de (wetenschappelijke) kennis van universitaire medewerkers. Alle universiteiten in Nederland hebben van het Orion Programma een uitnodiging gekregen om voor 1 november 2009 hun ambities om een regionaal Wetenschapsknooppunt te vormen kenbaar te maken.

Nijmegen begon in augustus 2009 met een proef. Inmiddels heeft de Erasmus Universiteit Rotterdam een Wetenschapsknooppunt gelanceerd. Amsterdam, Utrecht, Wageningen, Twente en Maastricht zullen binnenkort gaan deelnemen aan het Orion Programma.

Frouke I. Welling



# Geocaching

*Buiten in de natuur, schat zoeken, elektronica, verstoppen, geheimzinnigheid...*

**Tom Geestman**

Dat zijn toch een paar zaken waar veel mensen wel van houden. Ben je benieuwd; ga dan maar eens naar 52 graden en 22,156 minuten noorderbreedte en 4 graden en 50,329 minuten oosterlengte. Je staat dan op een brug bij een groot park. Kijk dan eens goed onder die brug en zoek naar een groene metalen doos waar eens munitie voor het Nederlandse leger in bewaard werd.



Invindend is die een beetje roestig, maar hij ligt er dan ook al vanaf 21 januari 2001. Wanneer je de gevonden doos openmaakt zie je er van alles in zitten. Een puntenslijper, een zakmesje, een plastic hondje, een klein zaklantarentje, een autootje met een metalen labeltje eraan en een boekje met een potlood en een vreemde munt in een plastic zakje. Kijk wel uit dat de wandelaars, joggers en fietsers niet zien wat je aan het doen bent. Het is een geheimje tussen jou en de andere geocachers. Daar hebben die muggles niets mee te maken. Wanneer je dan een kleinigheid uit de doos gepakt hebt en bijvoorbeeld een Snoopie-vlaktum hebt terug gestopt kijk je nog eens goed naar dat autootje met dat metalen labeltje eraan.

Daar zit ook nog een geplastificeerd kaartje aan met een verhaal erop. Het autootje heet Rover en is een travel-bug. Hij wil graag naar Kaapstad reizen. Maar hij is te klein om de reis in zijn eentje te maken. Daarom wil hij dat jij hem helpt. Tja, je wilt wel helpen maar jij gaat niet binnenkort naar Kaapstad. Je stopt hem toch maar in je zak en kijkt verder in de doos. Het boekje dat er in zit, goed verpakt in plastic tegen het vocht, staat bijna helemaal vol met vreemde namen en datums. Soms zelfs met een stempel erbij. Hé, de Deerhunters komen helemaal uit New York,

waren hier vorige week met vakantie en gingen naar het Rijksmuseum en ze namen ook even deze "cache" mee. Het schijnt een beroemde cache te zijn, de allereerste in Nederland. En Wolfje was hier toen hij bij zijn tante op bezoek ging. Je schrijft jouw nickname ook in het boekje en zet er bij dat dit niet alleen Nederlands eerste cache is maar ook jouw eerste. Je stopt zorgvuldig de doos weer terug, goed oplettend of niemand je onder de brug ziet kruipen. En dan naar huis met Rover in je broekzak. Thuis gekomen zoek je op internet naar Geocaching.com. Daar kun je gratis lid van worden. Natuurlijk doe je dat, het is immers gratis! Op de geocaching-website kun je aangeven dat je de cache "Amsterdam Urban 1" hebt gevonden. Daar kun je ook vinden wie de eigenaar van Rover is. Dat is iemand uit Amerika die Rover op 13 juli 2008 in de stad Seattle in een doos heeft gestopt. Inmiddels heeft Rover al 2015 mile afgelegd. Hoe kun jij hem nu verder helpen naar Kaapstad? Verder zoekend op de geocache-site zie je dat er vlak bij Schiphol een "travel-bug hotel" is. Daar komen geocachers die op hun vliegtuig moeten wachten vaak even kijken of er nog "iemand" mee wil reizen. Het volgende weekend ga jij Rover daar maar in stoppen. Dan kan een ander hem weer verder helpen. De coördinaten van het "hotel" staan ook op de website. Maar ja, coördinaten? Hoe kom je op een bepaald coördinaat? Wel,

## ROVER WIL NAAR KAAPSTAD



net zo als je in het begin van dit verhaal op die brug bij dat park bent gekomen. Met een GPS-ontvanger. Dat is een soort Tom-Tom maar dan niet voor de auto maar voor wandelaars. Je kunt de coördinaten intikken op je GPS en dan geeft het apparaat aan welke kant je op moet lopen en hoe ver. Soms met alleen maar een pijl in de goede richting, soms met een gekleurde kaart op het schermje en een duidelijke wandelroute.

Geocachen is een leuke, uitdagende en af en toe best spannende bezigheid. En..... je komt nog eens ergens.



# Uit de krant

## Er moet ruimte zijn om hoogbegaafden passend onderwijs te bieden

Het is drie jaar geleden dat de eerste school voor hoogbegaafden werd opgericht. Inmiddels telt Nederland er zo'n vijftig. En vrijwel allemaal zitten ze in de financiële problemen.

Helemaal onverwacht zijn die financiële problemen niet. Toen drie jaar geleden de eerste zogenoemde Leonardo-school begon, voorspelden de oprichters al dat het onderwijs daar meer geld zou gaan kosten dan de overheid wilde uittrekken. Dat is waar gebleken, en daarbij is door de groei van het aantal Leonardoscholen het probleem wijd verbreid.

Hoewel er vraagtekens kunnen worden gezet bij die snelle groei, kan dit niet worden afgedaan als een luxeprobleem van bollebozen die een gouden toekomst wacht. Het gaat in veel gevallen om leerlingen die op reguliere scholen in het basiso- of voortgezet onderwijs niet kunnen aarden.

En dat hoeft niet alleen te liggen aan het niveau van het onderwijsaanbod daar. Ook de persoonlijkheidskenmerken van de betrokken leerlingen spelen in veel gevallen een rol. Hun hoge intelligentie kan gepaard gaan met andere eigenschappen, die hen bijvoorbeeld sociaal minder vaardig maken.

Het is dan goed mogelijk dat het reguliere onderwijs op de grenzen van zijn mogelijkheden stuit, en dat er een

vorm van speciaal onderwijs nodig is. Dat betekent niet dat iedere school voor hoogbegaafden, en iedere leerling die daarop zit, ongelimiteerd gesteund moet worden. Het betekent wel dat er over geschikt onderwijs voor hoogbegaafden op eenzelfde manier moet worden nagedacht als over onderwijs voor zwakbegaafden.

Natuurlijk is het mooi als leerlingen met uiteenlopende talenten, vermogens en karakters samen naar school gaan, zoveel als mogelijk. Maar in bepaalde gevallen wordt terecht voorzien in speciaal onderwijs. Dat kan nodig zijn voor leerlingen die ver onder het gemiddelde zitten, maar ook voor leerlingen ver daarboven. En wie voor dat speciaal onderwijs in aanmerking komt, is -als het goed is- geen kwestie van budget, maar van een zorgvuldige indicatie.

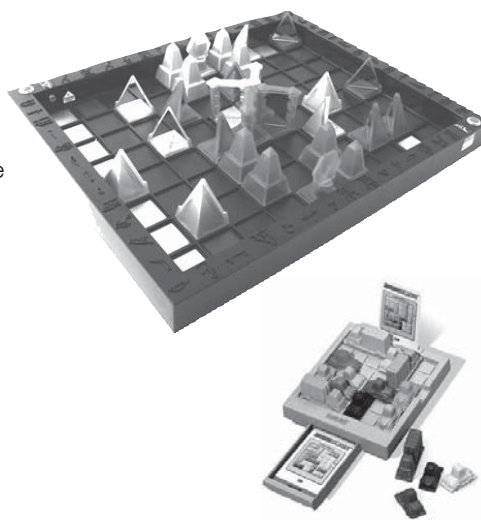
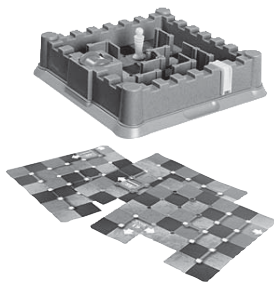
Op dit moment lukt het slechts in een enkel geval om voor hoogbegaafde leerlingen een rugzakje te krijgen. Dat doet vermoeden dat een extreem hoog IQ per definitie niet als probleem wordt gezien. Dat is ten onrechte. Schoolbesturen zouden de vrijheid en de financiële ruimte moeten krijgen om hoogbegaafden die dat nodig hebben passend onderwijs te bieden.

Dit artikel is eerder verschenen in dagblad Trouw, in de rubriek *Commentaar* (van de redactie) op 26 mei 2010.

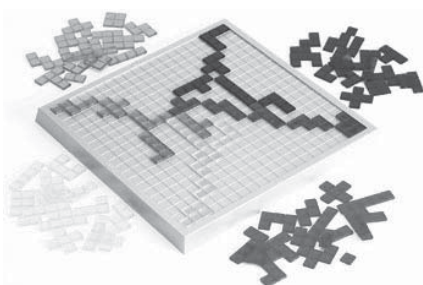
## Denkspellen

Met de vakantietijd in het vooruitzicht, wil ik iedereen nog eens wijzen op de geweldige denkspellen die er zijn. Volgens een van de leveranciers is dit de top-9 voor remedial teaching:

1. Rush Hour
2. Set
3. IQ Cabin
4. Katamino
5. Blokus
6. Tower of Logic Inferno
7. Lunar Lockout
8. Alcatraz
9. Khet

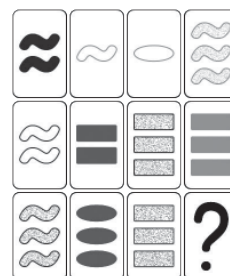


Een aantal van deze spellen ken ik. De andere heb ik op een beurs gezien. Het spreekt vanzelf dat ik bij die stand veel tijd heb doorgebracht. Ook Metroville, Anti-Virus en Road Block had ik graag mee willen nemen naar huis.



De spellen worden - naast de verkoop aan particulieren - ingezet op scholen en dan vooral op Leonardoscholen en scholen met een plusklas. Daarnaast worden ze ook gebruikt door instellingen voor kinderen met ontwikkelingsstoornissen bij leren en/of gedrag, waaronder ADHD, dyslexie, Asperger en PDD-NOS.

Zelf neem ik dit jaar Blokus, Scrabble en een schaakspel mee op vakantie.  
Frouke I. Welling



# Hoe beleeft een hoogbegaafd kind de wereld

Jolanda Koorevaar

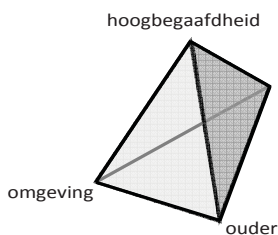
## **Soms gedraagt een hoogbegaafd kind zich problematisch of ervaart het de wereld als zodanig.**

Hoogbegaafdheid is een soort extra softwaremodule van de hersenen. Deze extra module speelt vaak een rol bij problematisch gedrag van hoogbegaafde kinderen, maar vrijwel altijd in samenhang met de persoonlijkheid van het kind, de opvoedstijl van de ouders en invloeden uit de omgeving.

Om probleemgedrag bij hoogbegaafden te ontrafelen is er een theorie over wat het voor kinderen betekent om hoogbegaafd te zijn: wat doet dat 'van binnen'.

Een zelfde 'hoogbegaafdheidsmodule' blijkt bij ieder specifiek kind met de eigen ouders en een eigen omgeving toch weer anders uit te werken.

Vanuit begrip voor wat er in de ervaring van het kind gebeurt, kun je tot opvoedinterventies komen die afgestemd zijn op juist dit ene mensje in juist deze situatie.



Kind, ouder en omgeving zijn in een driehoek geplaatst. Elk hoekpunt heeft zijn eigen kenmerken en elke zijde betekent wederzijdse beïnvloeding. Wanneer er sprake is van hoogbegaafdheid, moet de platte driehoek veranderd worden in een drie-dimensionale structuur, een soort piramide. Hoogbegaafdheid is het vierde hoekpunt. Het

heeft zijn eigen kenmerken en beïnvloedt de drie andere hoekpunten.

Bij opvoedkundige problemen hebben velen de neiging zich alleen te richten op één van de hoekpunten: "Het ligt aan de hoogbegaafdheid / het kind / de omgeving / de ouders."

De betekenis van de vier hoekpunten uitgelicht:

## **Hoogbegaafdheid heeft vier duidelijke kenmerken:**

### **Een groot leervermogen en -behoefte**

Dit is niet zonder meer een zegen.

Een gedachtenexperiment:

Je gaat een boeiende film op video kijken. Echter, na vijf minuten moet je de film drie minuten terugspoelen. Daarna weer vijf minuten afspelen en dan weer drie minuten terugspoelen. De meeste volwassenen vinden dit zeer irritant. Ze kijken niet meer naar de herhalingen en gaan dagdromen, of ze stoppen volledig met filmkijken en gaan wat anders doen, of ze spoelen stiekem pas na tien



minuten terug, en dan slechts een of twee minuten.

Dit zijn begrijpelijke reacties van volwassenen.

Een hoogbegaafd kind ervaart iets dergelijks elke dag op school. Dagdromen, niet meedoen, of smokkelen zijn veelvoorkomende gedragingen.

## **Zoeken naar een systematische ordening van de waargenomen wereld**

Het zoeken naar universele systeemregels belemmert vaak het automatiseren in het leren. Routines worden in het zogenaamde paleo-niveau in de hersenen geleerd. Maar een hoogbegaafd kind wil nadenken. Het leert niet de tafels uit zijn hoofd, maar is steeds op zoek naar het systeem achter de tafels. '4x7=28' wordt niet geautomatiseerd, maar elke keer opnieuw opgelost, soms met veel creativiteit.

Een hoogbegaafd kind dat niet op het paleo-niveau routines leert lijkt voor leerkracht en ouders lastig.

Doe eens de volgende proef: Één dag van 's ochtends 8 uur tot 's middags 3 uur alle handeling bewust uitvoeren: aankleden, douchen, schoenveters strikken, eten, autorijden of fietsen, mensen aanspreken, handen schudden. Heel vermoeiend is dat, en om 3 uur blijkt dat je ondanks het goede voornemen toch veel vanuit je routine hebt aangepakt. Al die momenten waarop je als volwassene per ongeluk toch een routine inschakelde, zijn potentiële momenten waarop de kinderen fouten maken. Dan valt het aantal foutjes en slordigheden dat de kinderen maken feitelijk wel mee!

Wat kan men doen als automatiseren –ondanks extra herhaling, kruiselingse oefeningen en motorische spelelementen- niet lukt? Richt je dan op het aanleren van systeemregels. Bijvoorbeeld voor een achtjarig hoogbegaafd kind dat nog regelmatig zijn hemd over zijn bloes aantrekt: "Ik kleeft de kledingstukken aan van boven de stapel naar beneden." De stapel wordt door de ouder klaargelegd. Als het kind de regel altijd goed toepast, dan kan een tweede regel worden gegeven: "Het eerste uitgetrokken kledingstuk komt onderaan de stapel."

## **Neurale gevoeligheid**

Men vermoedt dat de neuronen in de hersenen van hoogbegaafde mensen relatief snel informatie doorgeven en dat de hersenen fijner vertakt zijn. Daardoor is de informatieverwerkingssnelheid en het associatievermogen hoog. Vermoedelijk leidt dat hoge aantal neurale verbindingen ook tot extra gevoeligheid (hypersensitiviteit) voor emoties, zintuiglijke prikkels en/of sociale informatie.

## **Een sterk reflexieve persoonlijkheid**

Iedereen heeft een reflexief ego. Het reflexieve ego van hoogbegaafden is groot en vaak erg kritisch. Het is als een duiveltje dat op de schouder zit en het eigen gedrag

voortdurend becommentarieert. Een hoogbegaafd kind kan daar onzeker van worden, wat tot perfectionisme of faalangst kan leiden.

Er zijn trucs om dit reflexieve ego te beheersen. Geef bijvoorbeeld uitleg over het duiveltje, zeg tegen het kind dat hijzelf de baas is en dat het duiveltje respect moet tonen. Het kind moet het duiveltje 'opvoeden'.



Wanneer een kind problematisch gedrag vertoont, moet men zich afvragen of het gedrag deels verklaarbaar is vanuit de hoogbegaafdheid. Indien dat zo is, dan levert dit meestal aangrijpingspunten voor interventie.

Men mag een kind echter niet uitsluitend vanuit zijn hoogbegaafdheid benaderen. Het eigene van het kind wordt daarmee geen recht gedaan. Men moet voorkomen dat een kind zich gaat afvragen of hij, als hij ineens niet meer goed kan denken, nog gewaardeerd zal worden. Bovendien hoeft hoogbegaafdheid in zichzelf geen problemen te geven. Bij problematisch gedrag is er dus altijd sprake van een problematische interactie tussen de hoogbegaafdheid en persoonlijkheid, opvoeding of omgeving (vooral school).

Er lijkt een correlatie te bestaan tussen hoogbegaafdheid en autisme (Asperger/PDD-NOS) of adhd. Soms is er inderdaad sprake van een bijkomende psychologisch of neurologisch ontwikkelingsprobleem. Men onthoudt een kind een mogelijk goede opvoedkundige of psychologische begeleiding als men de ogen hiervoor sluit. Overigens zijn veel criteria voor adhd of PDD-NOS ook van toepassing op hoogbegaafdheid, soms werkelijk (bijv. met veel dingen tegelijk bezig zijn), soms alleen schijnbaar (bijv. ouwelijk taalgebruik). Indien er een vermoeden van een psychologisch/neurologisch ontwikkelingsprobleem en van hoogbegaafdheid bestaat, is het verstandig iemand met expertise op beide terreinen te raadplegen.

Het is belangrijk om te weten welke kenmerken een kind nog meer heeft. Ook die kenmerken kunnen immers aangrijpingspunten voor opvoedkundige interventies bieden. Beide ouders moeten, onafhankelijk van elkaar, alle kenmerken opschrijven. "David is niet alleen hoogbegaafd,

maar ook sociaal voelend, introvert, onzeker, creatief, emotioneel labiel." De verschillen die de twee ouders

zien zijn vaak veelbetekenend.

Observeer goed en vermijd om in het gedrag van je kind de bevestiging te zien van het beeld dat je van je kind hebt. Als er een breed beeld met kenmerken van het kind is gemaakt, dan resteert de vraag hoe de hoogbegaafdheidsmodule voor dit ene kind uitpakt.



Ouders en leerkrachten wordt aangeraden bij het observeren ook goed naar zichzelf te kijken.

Hoe gedraag ik mij als opvoeder? Kan dat een rol spelen bij optredende problemen?

Ga na wat je voor dit kind wilt: welke dromen heb je? Ga na wat je eigen normen, waarden, frustraties en achtergrond zijn. Let er vervolgens op dat wie jij bent niet gaat overheersen in de opvoeding: een kind moet de beste versie van zichzelf worden, niet de beste benadering van wat jij als droombeeld hebt.

Is één van de ouders of zijn beide ouders ook hoogbegaafd, dan is het vaak gemakkelijker het kind te begrijpen. Echter, voorkomen moet worden dat de ouder zich via het kind probeert te ontworstelen aan frustraties in de eigen ontwikkeling.

Ga na welk eigen gedrag je kunt veranderen om problemen van het kind te verminderen.

De boodschap voor de omgeving luidt: wees je ervan bewust dat anderen vaak geen idee hebben wat hoogbegaafdheid is en hoe jouw kind in elkaar steekt. Heb begrip hiervoor: blijf jaar na jaar, keer op keer uitleggen. Vraag je kind de omgeving tijd te gunnen om hem te accepteren. Maak je kind vooral duidelijk dat jij het wel begrijpt. Men moet echter niet alle schuld aan de omgeving geven. Vaak ligt de oorzaak van problemen deels bij het kind, deels bij de ouders en deels bij de omgeving. Moeilijkheden op school, sportclub of bij vriendjes nopen daarom vooral tot reflectie op gedrag van je kind en van jezelf als opvoeder.



Dit is een verslag van de lezing die Jolanda Koorevaar gehouden heeft op 16 februari 2010, opgetekend door Paul Alkemade  
Meer informatie: [www.kyranadvies.nl](http://www.kyranadvies.nl)

## Kinderen en slim zijn

Misschien heeft u het al gemerkt, het boek *Kinderen en slim zijn* is niet langer verkrijgbaar via de boekhandel. Omdat de uitgever, Kosmos, te weinig boeken verkocht is de complete restantvoorraad verkocht aan Stichting Koepel Hoogbegaafdheid. Via de site van de Koepel kunt u het bestellen voor 7.50 euro, plus 3 euro verzendkosten. Koopt u er tegelijkertijd het boek *Hoogbegaafde kinderen zijn anders* bij, dan betaalt u, inclusief verzendkosten 13 euro.

[www.koepelhb.nl](http://www.koepelhb.nl)





# Oprichting Koepel Hoogbegaafdheid

Op 20 juni 2009 is de Stichting Koepel Hoogbegaafdheid opgericht. Bij het feestelijk passeren van de notariële akte is de koepel nu een officiële stichting.

De Koepel, begonnen in 2003 als een informeel besturenoverleg, is een samenwerkingsverband van de verenigingen Choochem, HINT Nederland, Mensa Nederland en Pharos. Door een bundeling van krachten en een gezamenlijk optreden wil de koepel de belangen van hoogbegaafden in Nederland beter gaan behartigen. Voor overheid, opleidingen en bedrijfsleven is de koepel het directe aanspreekpunt, waarbij de koepel de overleg-partner is bij het formuleren van nieuw beleid, en het evalueren en aanscherpen van bestaand beleid.

De koepel wil een neutrale en deskundige gesprekspartner zijn die de kennis van de vier verenigingen bundelt en de samenwerking tussen hoogbegaafden bevordert. De koepel richt zich alleen op beleidsmatig terrein.

In het bestuur van de koepel zitten twee vertegenwoordigers namens Hint Nederland.

De vier belangenverenigingen blijven gewoon bestaan.

Jan Nillesen, voorzitter HINT Nederland.



**Om vast te noteren in uw agenda:**

**NOT 2011 van dinsdag 25 t/m zaterdag 29 januari**

**Hoogbegaafdheidsplein in Hal 8, stand A 100**

## Weekendkampen

georganiseerd door HINT Noord- & Zuid-Holland

De meisjes- en jongenskampen worden georganiseerd in Zandvoort.

Tijd: van zaterdagmiddag 17.00 uur tot zondag 17.00 uur.

De data kunt u vinden in de activiteitenkalender op [www.hintnoordzuidholland.nl](http://www.hintnoordzuidholland.nl)

Informatie en aanmelden bij Mia Pietersen, tel. 0299-640315 (na 20.00 uur), of [m.pietersen@hccnet.nl](mailto:m.pietersen@hccnet.nl)

Kosten €20. Aanmelding sluit een week voor de aanvang van het kamp!

HINT Noordoost organiseert ook weekendkampen.



**HINTS CopyRight** is een uitgave van **HINT NEDERLAND** en verschijnt 4 keer per jaar.

HINT Nederland is een federatie van verenigingen en een stichting voor belangenbehartiging van hoogbegaafden in onderwijs en ontwikkeling.

voor uitgebreide informatie:

HINT Nederland	Postbus 3074	5203 DB 's-Hertogenbosch	<a href="http://www.hintnederland.nl">www.hintnederland.nl</a>
HINT Noord-Brabant	Postbus 3064	5203 DB 's-Hertogenbosch	<a href="http://www.hint-noord-brabant.nl">www.hint-noord-brabant.nl</a>
HINT Noord- & Zuid-Holland	Postbus 32015	2303 DA Leiden	<a href="http://www.hintnoordzuidholland.nl">www.hintnoordzuidholland.nl</a>
HINT Limburg	Ligusterstraat 49	6101 MD Echt	<a href="http://www.hintlimburg.nl">www.hintlimburg.nl</a>
HINT Noordoost	Hertenlaan 42	9408 CV Assen	<a href="http://www.hint-noordoost.nl">www.hint-noordoost.nl</a>

redactieadres: [redactie@hintnederland.nl](mailto:redactie@hintnederland.nl)

U kunt op elk moment van het jaar lid worden (€30 per jaar). Beëindiging van het lidmaatschap gaat in aan het eind van het kalenderjaar als uw mededeling voor eind november bekend is bij de ledenadministratie.